

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím

Odpočet Národného programu na roky 2014 – 2020
a návrh nových opatrení na roky 2020-2030

SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien
Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, o.z.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR

Hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania
Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

JUDr. Ján Gabura

Špitálska 4, 6 a 8
816 43 Bratislava

V Bratislave 30. januára 2020

Vážený pán Gabura,

Dovoľuje si Vám predložiť krátke zhodnotenie plnenia súčasného Národného programu a najmä návrhy na nové opatrenia pre Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030. Robíme tak v mene organizácii, ktoré síce priamo nezduružujú ľudí so zdravotným postihnutím a nie sme zastúpení vo Výbore pre osoby so zdravotným postihnutím, ale základné vízie a misie našich organizácii vychádzajú z princípov Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Naša dlhoročná činnosť a spolupráca nielen so samotným MPSVR SR, ale najmä organizáciami zastupujúcimi ľudí so zdravotným postihnutím bude dostatočným dôvodom, aby ste zobrali do úvahy aj naše návrhy

Pri hodnotení plnenia súčasných opatrení sme sa sústredili len na oblasť podpory procesu deinštitucionalizácie a rozvoja komunitných služieb. Zároveň predkladáme návrhy na nové opatrenia pre Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2020 – 2030, ktorých cieľom je najmä posilniť rozvoj a dostupnosť komunitných služieb s cieľom umožniť ľuďom so zdravotným postihnutím žiť nezávislým spôsobom života. Rovnako považujeme za dôležité upozorniť na potrebu silnejšieho nadrezortného prepájania a kontinuálnej participatívnej spolupráce so všetkými relevantnými stakeholdermi. V posilnení týchto dvoch princípov môže Národný program zohrať jedinečnú úlohu.

Aj počas prípravy našich návrhov sme boli v kontakte aj s organizáciami zastupujúcimi ľudí so zdravotným postihnutím a preto vieme, že viaceré témy/návrhy, ktoré predkladáme sú totožné, alebo veľmi podobné či sa synergicky dopĺňajú. Chceme preto vyjadriť naše podporné stanovisko predloženým návrhom **Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR**, ako aj **Združeniu na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR** a **Platforme rodín detí so zdravotným znevýhodnením**. Špeciálne chceme upozorniť na témy ako:

- Podpora individualizovanej podpory v oblasti služieb zamestnanosti – napríklad cez agentúry podporovaného zamestnávania alebo sociálne podniky
- Zabezpečiť vysokoškolský odbor - tlmočníctvo posunkového jazyka a zároveň zabezpečiť dostatočné zdroje na financovanie tlmočníckej služby na Slovensku
- Podpora a udržateľnosť včasnej intervencie
- Podpora inkluzívneho vzdelávania – na všetkých úrovniach, podpora pre všetkých stakeholderov.

Veríme, že nami predložené návrhy prispievajú k hlavnému cieľu, ktorý si Národný program rozvoja životných podmienok ľudí so zdravotným postihnutím kladie. . Sme ochotní na ďalších diskusiách či priamo napĺňaniach jednotlivých opatrení aj aktívnej participovať.

S pozdravom,

Maria Machajdíková
SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien

Lýdia Brichtová
Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.

Miroslav Cangár
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci

ODPOČET :

<p>*4.5.1. Podporiť realizáciu procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb.</p> <p>Spôsob plnenia: Aktualizovať a realizovať jednotlivé úlohy v Národnom akčnom pláne prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb 2016 – 2020 v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím a <i>Všeobecným komentárom Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím</i>. Národné projekty modelujú a overujú jednotný postup zásadných zmien prechodu z inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú. Riešia dopad negatívnych vplyvov inštitucionalizácie vytvorením možnosti pre prechod klientov zariadení sociálnych služieb do prirodzeného prostredia komunity obce a umožní im plne a rovnoprávne sa začleniť do spoločnosti. Život v komunite obce im otvorí nové možnosti pre osobnostný rozvoj a kvalitatívnu zmenu ich životného štýlu.</p>
<p>Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018 Zodpovedný gestor: MPSVR SR Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS, MPRV SR Navrhovateľ: MPSVR SR</p>
<p>Spôsob plnenia: 2. Zriadiť pracovnú skupinu za účelom prípravy <i>Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike po roku 2020</i>.</p>
<p>Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019 Zodpovedný gestor: MPSVR SR Spolupracujúci subjekt: MŠVVŠ SR, MZ SR, MS SR, MPRV SR, MF SR, ZMOS, VÚC, MVO Navrhovateľ: ZPMPV SR</p>

Odpočet plnenia:

Pracovná skupina bola zriadená na jeseň 2019 a stretla sa len jedenkrát sa. Členovia pracovnej skupiny nie sú pravidelne informovaní o aktuálnom stave rozpracovanosti Stratégie členovia a ani nevedia aký je časový a pracovný harmonogram prípravy.

Aj na základe týchto skúseností navrhujeme nové opatrenie (v rámci nového obdobia), aby sa zriadila platforma, ktorá by vytvorila priestor na aktívny a pravidelný dialóg všetkých zainteresovaných strán (zástupcov osôb so zdravotným postihnutím, ich blízkych osôb, mimovládnych organizácií, poskytovateľov služieb a zástupcov verejnej správy a samosprávy).

<p>4.5.6. Vytvoriť podmienky pre rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.</p>
<p>Spôsob plnenia: Stanovenie mechanizmu spolufinancovania/financovania sociálnych služieb na komunitnej úrovni.</p>
<p>Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018 Zodpovedný gestor: MPSVR SR Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS Navrhovateľ: MPSVR SR</p>

a

4.5.7. Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v rámci celého Slovenska v súlade s potrebami cieľových skupín v regiónoch.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia opatrení:

Prax ukázala, že novela zákona 448/2008, ktorá zaviedla zmeny vo financovaní sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou od januára 2019, rieši toto opatrenie len parciálne:

1. Rieši financovanie len vybraných druhov služieb – napríklad nie opatrovateľskú službu alebo odľahčovaciu službu.
2. Nijako špeciálne nepodmieňuje rozvoj služieb na komunitnej úrovni – pre zariadenia s vyššou kapacitou má rovnaké podmienky aj príspevky.
3. Pre ambulantné formy služieb platí toľko zložitých obmedzení a limitov, že sa stali pre rodiny klientov neflexibilnými (napr. http://effeta.sk/svk/projekty/projekt-evs/dsrs_5_jancovicova.pdf) a viacerí poskytovatelia pozastavili alebo ukončili činnosť ambulantných foriem služieb.
4. Rieši rovnoprávne postavenie neverejných poskytovateľov len vo financovaní zo strany MPSVR.

Špeciálne chceme upozorniť na **(ne)dostupnosť odľahčovacej služby** a jej veľmi malé využívanie oprávnenými osobami. Pritom práve táto sociálna služba má veľký potenciál podporiť rodiny pri starostlivosti o svojho blízkeho v domácom prostredí. Podobná situácia je aj so službou **podpora samostatného bývania**, ktorá má potenciál byť jedna z kľúčových služieb pre podporu nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím. Implementačná prax ukazuje, že sú potrebné viaceré legislatívne úpravy, aby sa vytvorili podmienky pre rozvoj tejto služby a ďalších služieb na komunitnej úrovni. Podpora **opatrovateľskej služby** sa realizuje posledné roky cez európske projekty a okrem jedného analytického návrhu na možnosti financovania tejto služby po skončení podpory EU, sme nezaznamenali, že by sa s týmto materiálom ďalej pracovalo.

Podpora rozvoja budovania nových alebo rozvoja existujúcich komunitných služieb sa deje cez jednu výzvu IROP (<https://www.mpsr.sk/index.php?navID=1124&navID2=1124&slD=67&id=13982>), ktorá ešte nie je vyhodnotená, celková alokácia cca 70 mil. eur. Okrem toho nie všetky služby musia byť určené na podporu ľudí so zdravotným postihnutím. Iná výzva IROP je určená pre zariadenia starostlivosti pre deti do 3 rokov. Každoročne iná systémová podpora chýba.

Z týchto dôvodov navrhujeme nové opatrenie na vznik pracovnej skupiny, ktorá pripraví podklady pre systémové riešenie dostupnosti všetkých foriem a druhov sociálnych služieb všetkých.

NÁVRHY NOVÝCH OPATRENÍ

Oblasť	Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života
Názov opatrenia	Aktualizácia Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a systému náhradnej starostlivosti
Spôsob plnenia	Vychádzajúc z odporúčaní viacerých Výborov OSN a Európskej expertnej skupiny pre DI ¹ navrhujeme vypracovanie aktualizácie Stratégie DI , ktorá bude obsahovať časový harmonogram procesu transformácie systému sociálnych služieb a alokovaním finančných zdrojov. Zároveň bude doplnená o oblasť podpory duševného zdravia. (ide vlastne o pokračovanie opatrenia 4.5.1.)
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020
Zodpovedný gestor	MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor	MZ SR, MS SR a MSVVS SR
Spolupracujúce subjekty:	VÚC, Výbor expertov pre DI, zástupcovia miestnej samosprávy, poskytovateľov a MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP
Navrhovateľ	
Merateľný ukazovateľ	Aktualizovaná Stratégia DI schválená – 2020
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno <ul style="list-style-type: none"> Účasť zástupcov v pracovnej skupine a vo verejnom pripomienkovom konaní
Zdroje financovania	štátny rozpočet
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	áno/nie predpokladáme, že samotný dokument Stratégie DI identifikuje aj legislatívne úpravy, avšak na realizáciu tohto opatrenia nebude potrebné legislatívu upravovať.

¹ <https://deinstitutionalisationdotcom.files.wordpress.com/2020/01/di-report-final-submitted.pdf>

Oblasť	Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života
Názov opatrenia	Aktívna podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podpora sociálneho začleňovania
Spôsob plnenia	<p>Okrem úloh, ktoré vzniknú na základe aktualizovanej Stratégie DI je potrebné vytvoriť (obnoviť) aktívny a pravidelný dialóg medzi všetkými zúčastnenými stranami s cieľom urýchlenia procesu deinštitucionalizácie a posilnenia komunitných sociálnych služieb, služieb zdravotno-sociálnej starostlivosti a podpory duševného zdravia. Za týmto účelom by sa mal reštrukturalizovať existujúci Výbor expertov DI (sekcia sociálnych služieb) alebo by mal tento dialóg pokračovať a vychádzať z pracovnej skupiny pre aktualizáciu Stratégiu DI.</p> <p>V rámci podpory je dôležité pokračovať v podpore vzdelávaní a supervízii pracovníkov s sociálnych službách (vrátane, ale nielen z podpory zo štrukturálnych fondov, ale aj napr. dotácie ministerstiev). Ďalej pokračovať v realizácii národných projektov podpory transformácie a deinštitucionalizácie. Vzdelávania by mali byť zamerané na podporu všetkých oblastí v podpore nezávislého života.</p>
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020 a priebežne počas celého obdobia
Zodpovedný gestor	MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor	
Spolupracujúce subjekty:	MZ SR, MSVVS SR, MS SR, VÚC, Výbor expertov pre DI, zástupcovia miestnej samosprávy, poskytovateľov a MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP, komora sociálnych pracovníkov, profesijné organizácie
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	<p>Vytvorená platforma na pravidelný dialóg (stretnutia minimálne 4x ročne) – od 2020</p> <p>Ponuka vzdelávaní – 2021 - 2030</p> <p>Vzdelávanie a podpora v NP DI PTT</p> <p>Počet účastníkov vzdelávaní</p>
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	<p>Áno</p> <ul style="list-style-type: none"> Účast zástupcov na dialógu Participatívne metódy dialógu so širší fórom Účast na vzdelávaní a aktívnej podpore prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť
Zdroje financovania	štátny rozpočet, ESF
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	nie

Oblasť	Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života
Názov opatrenia	Informačná kampaň na podporu komunitnej starostlivosti a sociálneho začleňovania
Spôsob plnenia	Od začiatku realizácie podpory transformácie (2011) sa neustále opakovala potreba zvýšenia informovanosti a komunikácie ohľadom celého procesu. Už realizované NP DI v sebe obsahovali prvok propagácie, ale len na lokálnej úrovni. Vývoj ako aj spätné väzby od zapojených subjektov (vrátane VÚC) ukazuje nevyhnutnosť celonárodnej informačnej kampane. Kampaň by mala byť cieľená na verejnú správu ako aj na širšiu verejnosť s cieľom presadzovanie nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím a duševného zdravia. Jej cieľom by malo byť vysvetľovať negatíva inštitucionalizácie, aké sú to komunitné služby, podporovať pozitívny obraz ľudí so ZP v spoločnosti, nevyhnutnosť prevencie pred inštitucionalizáciou a života v prirodzenom rodinnom prostredí.
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020- 2022 a následne priebežne
Zodpovedný gestor	MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor	
Spolupracujúce subjekty:	MZ SR, MS SR, MSVVS SR, VÚC, Výbor expertov pre DI, zástupcovia miestnej samosprávy a MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	Návrh konceptu kampane – 2020 Výber realizátora kampane - 2021 Realizácia kampane – 2021-2022 a následne priebežne
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno <ul style="list-style-type: none"> Zapájanie upresnené pri návrhu konceptu kampane – jednak budú cieľovou skupinou kampane, ale aj podporou pri realizácii niektorých aktivít.
Zdroje financovania	štátny rozpočet, ESF
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	nie

Oblasť	Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života Čl. 26 – Habilitácia a rehabilitácia
Názov opatrenia	Zvyšovanie dostupnosti sociálnych služieb na komunitnej úrovni a dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti
Spôsob plnenia	<p>Základným predpokladom naplňania práv ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov, či ľudí s duševným ochorením je dostupnosť služieb. V tomto duchu sú aj odporúčania Výboru OSN pre Slovensko, resp. vo Všeobecných komentároch k jednotlivým článkom Dohovoru.</p> <p>V tejto oblasti dlhodobo konštatujeme, že komunitné sociálne služby, služby podpory duševného zdravia či dlhodobej starostlivosti (a to tak preventívne, terénne, ambulantné či pobytové) nie sú dostupné pre všetkých a všade rovnako. Na druhej strane je potrebné konštatovať, že ani aktuálnu situáciu nemáme dôkladne zanalyzovanú – nástroj IS SocS ešte nie je zavedený v praxi, komunitné plánovanie neprináša na regionálnej či národnej úrovni želané dáta.</p> <p>Preto navrhujeme v rámci tohto opatrenia 3 úlohy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Vznik expertnej pracovnej skupiny, ktorej cieľom bude v spolupráci s analytickými jednotkami pripraviť analýzu súčasnej situácie a zároveň navrhnúť možné systemové riešenia v prospech zvyšovania dostupnosti týchto služieb. Takéto návrhy by mali zahŕňať aj oblasť financovania služieb na komunitnej úrovni a nastavenia podpory týchto služieb ako priority aj v rámci dotačných mechanizmov MPSVR, MZ SR, MS SR, MSVVS SR. Úlohou pracovnej skupiny by malo byť zadefinovanie prepojenia inými strategickými oblasťami, ktoré častokrát riešia separátne - integrovaná zdravotno-sociálna starostlivosť, sociálne bývanie, inkluzívne vzdelávanie, podporované zamestnávanie či oblasť duševného zdravia. Súčasťou tohto opatrenia je aj podpora rozvoja infraštruktúry podporných služieb na komunitnej úrovni v synergii s podporou odbornej a praktickej prípravy osôb so zdravotným postihnutím, ich blízkych a profesionálov poskytujúcich podporné služby. Bude potrebné zabezpečiť nielen vzdelávanie pre spomínané cieľové skupiny, ale aj rýchlo zvýšiť dostupnosť odľahčovacej služby legislatívnym návrhom. Potrebné bude zintenzívniť spoluprácu medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej samosprávy a poskytovateľmi sociálnych služieb či samotnými občanmi a na podporu rozvoja služieb v komunite, a to aj v kontexte komunitného plánovania, nástroja, ktorí sme sa doteraz nenaučili dostatočne využívať na plánovanie služieb.
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020 - 2021
Zodpovedný gestor	MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor	MF SR, MZ SR, MS SR, MSVVS SR

Spolupracujúce subjekty:	VÚC, Výbor expertov pre DI, zástupcovia miestnej a regionálnej samosprávy a MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	Analýza súčasného financovania sociálnych služieb – 2020 Návrhy možných modelov - 2020 Príprava novej legislatívnej úpravy participatívnou formou – 2021 Kapacita nových podporných služieb na komunitnej úrovni Počet metodicko-vzdelávacích aktivít pre samosprávy na zlepšenie zručností pri tvorbe a implementácii komunitného plánu
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno <ul style="list-style-type: none"> • Účast' zástupcov na pracovnej skupine • Participatívne metódy dialógu so širší fórom • Legislatívny návrh na zvýšenie dostupnosti odľahčovacej služby • Účast' na komunitnom plánovaní na všetkých úrovniach
Zdroje financovania	štátny rozpočet, ESF, Rozpočet VUC, rozpočet obce/mesto
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	áno

Oblasť		Čl. 26 – Habilitácia a rehabilitácia
Názov opatrenia	Zjednotenie posudkového systému pre osoby so zdravotným postihnutím opierajúc sa o Medzinárodnú klasifikáciu funkčnosti, dizability a zdravia	
Spôsob plnenia	<ul style="list-style-type: none"> • Zanalyzovať organizačnú a finančnú štruktúru aktuálnych posudkových systémov • Vytvoriť jednotný posudzovací mechanizmus pre všetky druhy posúdení vrátane zavedenia medzinárodnej klasifikácie funkčnosti, dizability a zdravia • Vytvoriť a finančne zabezpečiť existenciu nezávislého posudzovacej inštitúcie • Personálne zabezpečiť inštitúciu nezávislej posudkovej inštitúcie vráta zaškolenia personálu na novú metódu 	
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020 - 2025	
Zodpovedný gestor	MPSVR SR, MZ SR	
Spoluzodpovedný gestor		
Spolupracujúce subjekty:	ÚPSVAR, VÚC, zástupcovia miestnej samosprávy, zástupcovia MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP, zdravotné poisťovne, sociálna poisťovňa	
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP	
Merateľný ukazovateľ	Zníženie počtu posudzovacích systémov Zníženie frekvencie posudkov pre osoby so zdravotným postihnutím	
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno	
Zdroje financovania	štátny rozpočet, ESF	
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	Áno Dotknuté budú najmä zákony, ktoré sú naviazané na rôzne posudkové systémy.	

Oblasť	<p>Čl. 15 - Ochrana pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním</p> <p>Čl. 16 - Ochrana pred vykorisťovaním, násilím a zneužívaním</p> <p>Čl. 19 – nezávislý spôsob života a začlenenie do života</p>
Názov opatrenia	Monitorovanie dodržiavania základných práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím a hodnotenie kvality života ľudí so ZP (vrátane oblasti duševného zdravia)
Spôsob plnenia	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitatívna a kvantitatívna komparatívna analýza dodržiavania základných práv a slobôd a kvality života ľudí so ZP v domácom, komunitnom a inštitucionálnom prostredí • Zabezpečiť pravidelné hodnotenia kvality života vychádzajúce z pohľadu napĺňania ľudských práv • Zabezpečiť pravidelné nezávislé monitorovanie dodržiavania základných ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím v domácom, komunitnom a inštitucionálnom prostredí
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2020 - 2030
Zodpovedný gestor	Komisár pre osoby so ZP
Spoluzodpovedný gestor	Verejná ochrankyňa práv, Komisár pre deti, MPSVR SR, MS SR, MZ SR
Spolupracujúce subjekty:	ÚPSVAR, VÚC, zástupcovia miestnej samosprávy, zástupcovia MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP, občania so ZP
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	Analýza - 2021 Počet vykonaných hodnotení (minimálne 15 ročne každým zodpovedným gestorom)
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno
Zdroje financovania	štátny rozpočet
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	nie

Oblasť	Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života
Názov opatrenia	Podpora rozvoja siete agentúr osobnej asistencie
Spôsob plnenia	<p>Legislatívnymi úpravami zákona o kompenzáciách sa zvýšila výška príspevku na osobnú asistenciu a upravila niektoré náležitosti. Pri podpore rozvoja osobnej asistencie, ako jedného zo základných nástrojov na prekonávanie znevýhodnení spôsobených zdravotným postihnutím, absentuje na Slovensku relevantná podpora agentúr osobnej asistencie, ktoré by mali nielen pomáhať pri sprostredkovaní osobnej asistencii, poradenstve pri administrácii, ale aj vzdelávaní a podpore osobných asistentov a pod. O ich nedostatku svedčí aj nízky počet registrovaných poskytovateľov tejto služby (14, reálne fungujúcich je ešte menej).</p> <p>Je potrebné doriešiť financovanie poskytovateľov sprostredkovania osobnej asistencie a ich postavenie ako rovnocennej služby v porovnaní s inými sociálnymi službami. Inak nemôžeme očakávať ich rozvoj a pritom máme 10 000 poberateľov príspevku na osobnú asistenciu, nedostatok osobných asistentov.</p> <p>V rámci osobnej asistencie považujeme za stále nedoriešenú otázku asistencie pre deti v školských zariadeniach.</p>
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2022
Zodpovedný gestor	MPSVR SR,
Spoluzodpovedný gestor	MSVVS SR
Spolupracujúce subjekty:	UPSVAR, VÚC, zástupcovia miestnej samosprávy, zástupcovia MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	Legislatívna úprava ohľadom financovania Pilotný projekt podpory sprostredkovateľov osobnej asistencie
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno
Zdroje financovania	štátny rozpočet, ESF
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	Áno

Oblasť	Čl. 26 – Habilitácia a rehabilitácia Čl. 19 – Nezávislý spôsob života a začlenenie do života
Názov opatrenia	Národný program duševného zdravia - aktualizácia
Spôsob plnenia	<p>Výzvami súčasného stavu sú predovšetkým nedostupnosť všetkých druhov komunitných služieb – sociálnych, zdravotných, vzdelávacích a voľnočasových; Roztrieštenosť a neprepojenosť systémov zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, školstva, spravodlivosti a kultúry; Chýbajúce vzdelávanie a osveta v oblasti duševného zdravia, systémovo sa nerieši nedostatok možností bývania a zamestnávania ľudí s problémami duševného zdravia. V dôsledku toho dochádza k ich vylúčeniu na okraj spoločnosti a umiestňovaniu v spoločensky a ekonomicky neefektívnej inštitucionálnej starostlivosti v sociálnych službách, opakovanej a zbytočne predĺženej hospitalizácii v zdravotníckych zariadeniach.</p> <p>Preto navrhujeme aktualizovať existujúci Národný program duševného zdravia a reštrukturalizovať fungovanie Rady pre duševné zdravie v duchu odporúčaní záverov konferencie o duševnom zdraví (september 2019)</p> <p>https://www.mhbratislava.sk/wp-content/uploads/2019/09/Vystupny-dokument_MHBratislava_2019.pdf</p> <p>Národný program duševného zdravia musí obsahovať aj akčný plán s časovým harmonogramom a alokovanými finančnými zdrojmi.</p>
Časový harmonogram/termín (s)plnenia:	2022
Zodpovedný gestor	MZ SR
Spoluzodpovedný gestor	MPSVR SR, MSVVS SR, MS SR, MK SR
Spolupracujúce subjekty:	UPSVAR, VÚC, zástupcovia miestnej samosprávy, zástupcovia MVO, organizácie zastupujúce osoby so ZP, Slovenská psychiatrická spoločnosť, ÚVZ, Liga za duševné zdravie a ďalšie relevantné organizácie zastupujúce oblasť duševného zdravia
Navrhovateľ	SOCIA, SocioFórum, RPSP
Merateľný ukazovateľ	Aktualizovaný a schválený strategický dokument s harmonogramom a akčným plánom
Formy zapojenia samosprávy a MVO do formulácie navrhovanej aktivity	Áno
Zdroje financovania	štátny rozpočet
Zmeny legislatívy potrebnej na realizáciu úlohy	áno/nie predpokladáme, že samotný dokument identifikuje aj legislatívne úpravy, avšak na realizáciu tohto opatrenia nebude potrebné legislatívu upravovať.